

EL COMIAT A UN PATRICI

«Ancora» recull el sentiment general per la mort del patrici Joan Ventosa i Calvell, en les seves planes. Apart de les raons que han determinat arreu una sincera consternació, l'Empordà i la Costa Brava no poden oblidar les vinculacions afectives voluntàries que uniren l'il lustre jurisconsult (president, fins a la mort, i gairebé des de la seva reconstitució, de l'Acadèmia de Jurisprudència i Legislació de Barcelona) amb la nostra comarca i la nostra mar. La seva participació, jeràrquica, social i personal, en els festivals musicals de S'Agaró, dels que, procedeix la que fou probablement darrera fotografia de l'esmentat patrici, i, sobretot, la seva presència, personal i patrimonial a Bagur, en la seva finca d'«Aigua Blava», donen fe d'aquesta vocació mediterrània i empordanesa, i d'aquesta fidelitat anyal a acudir-hi i a romandre-hi.

Ventosa i Calvell fou un veritable amant i cultivador del deport. El tenis i la natació l'atragueren fins que les seves possibilitats físiques, i més encara les prescripcions mèdiques le'n retragueren. Tots recordem la recança punyent amb què en els darrers temps es plenyia de no poder-se rabejar en les ones d'Aigua Blava, per consell dels facultatius. Allò de tenir la mar tan a prop; pròpiament, dins de casa seva, en condicions tan atractives i abel·lidores, i haver de refusar la invitació del bany marí, de la natació i del gaudi que hi trobava, tenia entristit a D. Joan Ventosa profundament. Gairebé diríem que aquesta melangia mariner fou la que minà el seu esperit i el seu cor, fins a fer-lo defallir, consecutivament; fins que aquest cor, que tant s'havia donat, als seus i al seu país, es va deturar per sempre.

Ventosa i Calvell havia representat durant quinze anys, des de 1917 a 1923, ininterrompudament, a les Corts espanyoles de la Monarquia, la comarca de la Selva, el districte de Santa Coloma de Farners. Cabalment, en el milenari d'aquesta vila, en els dos certàmens literaris que s'hi celebraren, obrint-lo i cloent-lo, passaren per la seva tribuna de mantenidors dos polítics desapareguts en poc més d'un any: Joan Estelrich i Joan Ventosa. Un i altre esmersaren el seu lluc literari i la finor de la seva sensibilitat de patricis i de lectors, parlant-hi d'un altre que com ells es digué Joan: D. Joan Maragall. La glosa que en feu Ventosa es referí principalment a la metafísica del «Cant Espiritual». I el seu comentari als dos versos «doneu-me'n, Senyor, uns altres (ulls) de més grans, — per contemplar la vostra faç inmensa», fou una lucidíssima i penetrant, i a l'hora teològicament realíssima, descripció de la visió beatífica suprema i perdurable, que es, certament, la glòria dels benaventurats. Aquesta glòria és la que l'esperava a ell, al senyor Ventosa, que tan bé sabé veure-la, intuir-la i comunicar-la al seu auditori, pocs anys avans de la seva mort. Per això, en els funerals del patrici, aquets versos de Maragall no podien mancar al recordatori, on realment figuren.

D. Joan Ventosa era un home naturalment cordial i espontàniament senyorívol. S'imposava pel sentit comú dels seus comentaris, tant com per l'atracció poderosa i senzilla del seu tracte. Polític d'acció i de reflexió, però sempre honestament partidari d'actituds nètes, congruïa, al llarg de la seva vida, entorn seu, sobretot entre els adversaris, prejudicis considerables a voltes agressius i tot. Però aquestes prevencions desapareixien en l'ànim i en la postura dels qui les havien professat, en conèixer l'home. La proximitat de Ventosa i Calvell, era, en aquest sentit, i per dir-ho d'alguna manera aproximada, irresistible. Per això l'àmbit de les seves relacions, pairals, generals, internacionals, fou tan vast, i per això també el ressò nostàlgic de la seva mort ha tingut dimensions tan vastes i tan sinceres, arreu.

Amb Joan Ventosa i Calvell s'acaba, enterament, una generació d'homes públics i una època, que representà literalment la història del país i la d'aquest país dintre l'Europa del seu temps. Podran venir-ne d'altres, difícilment millors, segurament diferents. Però com la que Ventosa significà i incorporà, dintre la seva personalitat rellevant, per aquells matisos completíssims i armònics de la seva figura i per l'enorme dosi de cultivat bon sentit amb què ell servi el seu país, no podrà haber-n'hi pròpiament d'altra; al menys amb iguals característiques. D'ací que la recança de tots sigui encara més fonda, i l'enyor vers el patrici que acabem d'acomodar ens resulti més inacabable. Que, cap a la fi, l'anyorança d'un absent que ho és ja per sempre, és potser la millor forma de la gratitud que devem a la seva persona, als seus serveis, al seu afecte amical.

Octavi SALTOR

«Del Llobregat al Misisipí»

de Julio Y. Altabás

El título de la obra nos informa que se trata de un libro de viajes. El subtítulo, más preciso, dice: «Recuerdos de un viaje por el Este y el Sur de los Estados Unidos». Pero cuando, y a través de las páginas impresas, prestamos oído a la voz del doctor Altabás nos damos cuenta que «DEL LLOBREGAT AL MISISIPI» es algo más que un relato de viajes. Y nos damos cuenta de ello, porque paralelamente a lo puramente descriptivo, corre también, en recuerdo y propósito, pensar y mundo del autor; crítica implícita. El libro, por esta razón, adquiere un valor, trascendente, que no tendría de ceñirse simplemente al relato geográfico-histórico o costumbrista. Hay algo más en la obra que una visión personal de América, algo más que el doble estudio, objetivo o subjetivo, de esta tierra maravillosamente tentadora. Sin faltar esta visión ni este estudio, hay en el libro altos valores filosóficos y humanos, que le confieren una calidad singular.

La obra está dividida en XXIII capítulos, que, en su conjunto, nos dan la idea justa, de como vive y siente, de los defectos y cualidades, de los vicios y las virtudes de ese joven pueblo, que corriendo se puso a la cabeza del mundo, e incitó a las demás naciones a la carrera. A la cabeza, en técnica, en producción, en poderío, pero que olvidó el reposo exigido en toda perfecta cristalización. De ahí que América es aún un pueblo joven. Joven gigante que Altabás nos pinta de una manera excelente en sus páginas.

Acompaña el libro un prólogo de J. Calzada Carbó; introducción y elogio. Merecido elogio al esfuerzo y logro literarios del doctor Altabás. Un nuevo nombre en la lista de los profesionales de la Medicina que hacen correr con tanto éxito la pluma como el bisturí.

El autor de «DEL LLOBREGAT AL MISISIPI», largos años alejado de España, de su tierra, nos da también en su libro la nostálgica y estilizada imagen de la Patria que se llevó consigo, encerrada en su corazón.

L. d'Andraitx

Edición P. Marzo 1959.